

no gredo zahvale za to Komisiji za GRS pri Planinski zvezi Slovenije. Upamo pa, da smo tudi v slovenski vojski po svojih močeh in zmožnostih pripomogli k obojestransko dobremu sodelovanju.

Takšno sodelovanje iskreno želimo razvijati tudi vnaprej.

Republiški štab za TO

Ne pripeti se le človeku, temveč tudi ženski!

Nekaj sicer ne tako bolečega kot **Daretu Humarju** (PV 7/8 1994) se je pripetilo meni in moji prijateljici **Teji Kete**, sedaj por. **Kovač**, pri tako imenovani Lipenjski kapelici.

Ko greste iz Vipave — bolje rečeno iz vipavskega Gradišča — po Griži na Plaz in potem proti Nanosu, se tam poti delijo: ena gre proti Lipam, druga proti Margonu in Abramcu. In tam stoji v gozdu majhna s kamnitimi škrlicami pokrita kapelica, bolj znamenje. Notri ni kakih znamenitih slik, le različne papirnate podobe in križi. Nevešča roka kmečke ženske je s svinčnikom zapisala na steno: »Če že ne veruješ, pusti božje reči pri miru.« Kapelico znotraj kdo kdaj okraši s smrečjem. Večkrat so jo celo poskušali popravljati, a ker je daleč od vode, so bile težave.

Neke januarske nedelje, sončna je bila, sva se s prijateljico Tejo odpravili do Lipenjske kapelice. Preden sva prišli tja, sva si s poti ogledovali razgled na griče. Pokazala sem ji vas Planino pri Ajdovščini, ki je na visokem in razglednem griču. Pokazala sem ji tudi cerkev in povedala, da je bil patron te cerkve sv. Kancijan bržkone zelo svet, a ima vseeno dvomljiv sloves. Ker goduje 31. maja, prinese bolhe in mu pravijo »boljši patron«.

Še sva bili v besedi, ko sva prišli do kapelice. Vendar nisva utegnili zmoliti niti enega očenaša, ker se je v naju zagnal cel roj drobnih mušic, ki so se zadrževale v smrečju. Pikale sicer niso, kje pa so se vzele konec januarja, mi še danes ni jasno. Teja je trdila, da je to najbrž maščevanje sv. Kancijana.

Nada Kostanjevič, Vipava

iz planinske literature

Nova obleka za star vodnik

Jože Dobnik, Slovenska planinska pot, Planinski vodnik, Planinska zveza Slovenije, Ljubljana 1994. Uredil in opremil **Ciril Velkovrh**.

Dobili smo docela uporabno sedmo izdajo vodnika po Slovenski planinski poti, ki ga bodo množice slovenskih planincev brez pridržka

razveselile in ga v tihi načrtovalski ali spominjavski urici pobožno prelistavale, k njegovim slikam pa primaknile še svoje, tako da bosta veselje in potešenost točno tam, kjer morata biti. Torej je tudi osrednja pomembnost knjige tam, kjer si jo želimo, in kar ostane pripomb, so bolj obrobno drobnjakarstvo kot, po Cankarju, »udarec po sredi čela«.

O pridnosti avtorja in urednika ni da bi dvomil, vendar sta oba zašla tu in tam v rahlo eksotiko.

Jože Dobnik se je pogumno zapisal kot avtor in seveda ni nobenega dvoma, da je sedmo izdajo tudi napisal, vendar prav tako ni dvoma, da stoji na ramah avtorjev prejšnjih izdaj. Tega seveda ne taji, vprašanje je le, ali je njegovo ime kot prvi podatek v knjigi stoodstotno upravičeno.

Nekoliko nejasen in sporen je tudi naslov Slovenska planinska pot, zakaj mišljena je slovenska planinska pot št. 1, ob spočetju pred štiridesetimi leti zamišljena kot »slovenska magistrala« in po odporni slovenski lahkomišelnosti takoj sfižena v »transverzalo« — pod tem imenom je v slovenski planinski zavesti previharila vsa desetletja svojega obstoja; a ker bi na svetih slovenskih tleh radi opravili brez tujih besed, se je rodila »slovenska planinska pot št. 1« (na terenu tudi markirana s št. 1). Če zdaj tehničarji zapis avtorju ni všeč, naj bi poskusil s pridevnikom »osrednja«. Pomensko zožiti naziv SPP samo na eno pot, namreč na hrbtenico Maribor—Triglav—Ankaran, se občuti kot majhna jezikovna samovolja ali celo nasilje. (Ali druge poti in druge transverzale v Sloveniji niso slovenske planinske poti?)

V nasprotju z varčnostjo v naslovu pa je avtor v besedilu vodnika pogosto kar preveč zgovoren in z radodarnim ponavljanjem v planinskem besednjaku že od nekdaj utrjenih superlativističnih izrazov, ki z brezprizivno indoktrinacijo pošiljajo bralcu po hrbtu rahel okultni srh, dosega seveda tudi brezprizivno navdušenje za svojo stvar. Kdor se od tega navdušenja distancira, si je svoje notranje razklanosti in zavrnjenosti sam kriv. Svetli cilji širokih množic ostajajo, brez njega in mimo njega.

Podobna socrealistična otožnost veje tudi iz Spremnih besed, kjer se ČLOVEK piše z velikimi črkami — takoj se spomnimo, da smo nekoč gradili »socializem s človeškim obrazom« — in kjer se, glede na to, da je bilo (in je očitno še) za napredne ljudi krščanstvo prepovedano, pokliče na pomoč pri razlagi sveta še starejša starogrška USODA (ravno tako usodno veliko izpisana), ki pa vpricho uspešnih aspiracij po vseobjemajoči »fraternité« (ki pa ni zapisana ne z velikimi ne z malimi črkami, a je razvidna iz fejsťfantovske brezpriimkovne navedbe hude gneče prijateljev, znancev, sorodnikov in pomočnikov), podkrepljeni s kolonami

vedrih planincev na prvi in zadnji platnici (pri zori socialistično srečnih množic, ki jih Dobnik nadvse rad slika), postaja malodane brezzoba.

Vedrost še poraste, ko bralec izve, da avtor, žal, ni mogel ponovno »opraviiti načrtovane poti od Robanovega Kota prek vrhov Savinjskih in Kamniških Alp do Jezerskega. Te poti ... mi tokrat ni uspelo prehoditi; zato sem se moral zateči k spominom, ki pa sta mi jih pomagala obuditi odlična vodnika **Petra Ficka** za Kamniške in Savinjske ter **Tineta Miheliča** za Julijske Alpe«. Nenavadno je, da vodnik po Julijskih Alpah budi spomine na prehojene poti v Kamniških in Savinjskih Alpah. Tine Mihelič verjetno svojemu vodniku sam ne pripisuje tako široke uporabnosti.

Razumljivo je, da tako velika ladja, kot je ta vodnik, pelje s sabo tudi kako smet ali luknjo v podu, ne da bi to opazila. Vendar gre teh nekaj smeti in lukenj na rovaš prešibkega sodelovanja med avtorjem in urednikom. Stran 2 je precej ugankarska (tehniziranost je tu videti sprejemljiva), stran 6 pa je vsaj do polovice narobe: **Janka Glazerja** v knjigi menda ni, prav gotovo ne na str. 125, kot nas hoče prepričati tukajšnje kazalo, kajti tam je **Menart**, za katerega ta stran trdi, da je na str. 208, a je tam **Potočnik**, pač pa sta na str. 104 **Andrej Beg** in **Rudi Klinar**, ki tu sploh nista navedena, kazalo pa trdi, da je na tisti strani **Julius Kugy**, ki je v resnici na str. 229.

Seznam fotografij in njihovih pripisov na str. 230 je oštevilčen, fotografije v knjigi pa ne. Naravno je, da pripisi spadajo k slikam, in ne, kot nekateri tukaj, tudi dvesto strani stran. V resnici fotografije tudi niso na navedenih straneh, pač pa nasproti tem stranem, kajti fotografije niso paginirane. Kaj pomenita rimski številki I in IV pod seznamom, ni jasno. In kaj kaže naslovna slika, tudi ne vemo. Toda »Vrh gore je bel kažipot očem (Janez Menart)«, ki je sicer v pesniškem soglasju z motivom, je le besedno-umetniška spremljava slikovne impresije in ni v ravnotežju s fizikalno realističnim pripisom k sliki na zadnji platnici, ki prizor geografsko natančno locira: »Na poti med Komno in Dolino Triglavskih jezer«.

Str. 231, enako oblikovana in v enakem tisku kot vodnik, nima z njim nobene zveze. Verjetno gre za (prikrito?) reklamo. Toda z odkrito reklamo na naslednji strani ni tako.

Pregledni zemljevidi za stranjo 233 gredo v nasprotnem redu kot besedilo vodnika. (Učimo se šteti nazaj: od VI. do I.) Zakaj ta kolizija? In če nas na str. 233 skušajo številke 2, 3, 4/5, 6, 7, 8 prepričati, da bomo na teh straneh našli zemljevide, moramo oporekati: zemljevidi so na (nepaginiranih) straneh 234–240.

Rubrika »Literatura« na str. 241 in naprej, ki je razdeljena na »Knjige« in »Zemljevide«, in ru-

brika »Planinski vodniki« na str. 244 (ki po tej klasifikaciji očitno niso knjige, medtem ko Planinski vestnik na str. 242 je) se bôdeta med sabo tako, da je pet knjig, navedenih na str. 241, ponovljenih na str. 244 (to pa je že kar polovica te strani), ni se pa našel prostor za Sto slovenskih vrhov, ki utegnejo biti nekoliko bolj planinska knjiga in za SPP nekoliko bolj relevantna kot Sto naravnih znamenitosti Slovenije iz iste serije. (In **Petra Skoberneta** so dosledno prekrstili v Škoberneta.)

Besedilo vodnika je tiskano v dveh širinah; ožji stavek je umaknjen za tri znake. Uporabnik bi pričakoval, da so v ožjem stolpcu obrobne pripombe, pojasnila, zanimivosti, znamenitosti, zgodovina, fosili, in da je osnovni vodniški tekst v širokem, »močnem«, »vodilnem« stolpcu. Ne, tu je nasprotno! (Nekaj umske gibčnosti in upornišva proti konvenciji s strani bralca se sme pričakovati.)

Kar se tiče vsebine, bi lahko kako stvar dopolnili ali popravili. Zakaj, recimo, ne bi šli na Vajnež (str. 97), ko pa nas pelje naša SPP deset minut pod vrhom? Zakaj ne bi iz več ali manj istih razlogov stopili na Hruški vrh in Babo (str. 102), in zakaj ne bi v razširjeno SPP (str. 245) uvrstili taka odlična vrhova, kot sta Vrtača in Kepa? Tista »lesa« na str. 103 je Lahov preval, in Gorenjske so malo višje in nekaj drugega, kot piše na tej isti strani, in Dovje se slovnično veže s predlogom na, ne v: na Dovje(m). (Pravilno na str. 230: na Dovjem in z Dovjega.) Ko hodimo po Trenti (str. 144), ne bi škodilo pogledati **Berginčevo** spominsko ploščo. Štegovnik pa naj bi dokončno pisali tako in ne več »Stegovnik« (str. 79). Domačini naj imajo tudi zadnjo besedo pri Grohotu in Kalškem Grebenu v škodo tu zapisanima »Grohatu« (str. 55) in »Kalškemu grebenu« (str. 230). S slovenskim pravopisom so že od nekdaj razvpite težave, vendar naj bi se le oprijeli pisave Kranjska Gora in opustili »Kranjsko goro« (str. 103). Kaj pomeni »nova pot med Kamniškim sedlom in Skuto« (str. 15), ni jasno; v vodniškem besedilu (str. 67–69) ni opisana kot taka. Tudi ni jasno (vsaj prvi hip, a vodnik nikakor ne sme biti ugankarski), zakaj pri Pregledu poti (str. 19) ni oštevilčena vsaka točka. Besedovanje naj bi bilo malo manj učiteljsko gostobesedno. V stavku »Velika Kopa je drugi najvišji vrh Pohorja in je le za meter nižji od najvišjega Črnega vrha« je beseda »najvišjega« odveč.

Toda, kot rečeno, avtor kaže žilavo ljubezen do navdušujočih superlativov kot tudi do reelekcije vedno istih vodilnih »besednih tovarišev«. A kot tudi rečeno: uporabnost in zanesljivost knjige nista v njenem strženu zato nič manjši, avtorju je treba zanj čestitati, knjigo pa ljubiteljem te zvrsti priporočiti.

Stanko Klinar